

Scrisoarea lui Eminescu către Vasile Burlă

„Despre Vasile Burlă, ori cât de mult s’ar vorbi ar fi fost tot prea puțin”, scria, în „Iașii de odinioară” Rudolf Șuțu, caracterizându-l drept „una din cele mai cunoscute figuri din Iași, una din cele mai caracteristice figuri, popular și bun la suflet”. „Greoiul și capriciosul Vasile Burlă” – „nalt, uriaș spătos, abia răsuflând, cu ceafa asudată, cu pasul enorm când intra în clasă, tremura zidul și băncile se mișcau la apariția lui. Băieții se uitau dacă e dispus sau mohorât și notele se știau dinainte” (R. Șuțu, *Iașii de odinioară*, Iași, 1923, p. 126) – fusese profesor de greacă și director al Liceului Național.

Născut la Storojoneț, Vasile Burlă făcuse studiile la Cernăuți, apoi la Gratz și Berlin, unde își luase și doctoratul, fiind susținut la studii de „Junimea”. Venind în Iași, devenise unul din cei doi filologi ai Societății, „rămas celebru prin polemicile lui întâi cu Cipariu prin seria de articole apărute în *Vonvorbiri literare* (...) și apoi cu Hașdeu. (...) luase principiile lui Cipariu filă cu filă și la fiecare idee sau cuvânt a canonicului autor, el opunea altă părere, altă derivație a cuvântului (...). Însă polemicile d-lui Burlă, care au rămas legendare – consemna E. Lovinescu – au fost cu d. Hașdeu. O luptă titanică a doi filologi. Câți autori și câte dicționare și-au aruncat unul altuia în cap campionii! Noroc că și le aruncau dela distanță” (E. Lovinescu, *Antologia ideologiei junimiste – culegere de studii neadunate până acum în volum*, București, 1942, p. 424).

Spiritul polemic al lui Vasile Burlă se manifesta, se pare, în orice situație. Samoil Isopescu, student la Universitatea din Viena în perioada 1868-1872, antrenat el însuși, uneori, în discuții „crâncene” (cum le numește G. Călinescu) cu Eminescu, surprinde, în 1870, o discuție între acesta din urmă și Vasile Burlă: „Într-o zi vine Eminescu la noi – terminase tocmai atunci nuvela «Sărmanul Dionis» – și pe tema acestei lucrări începuse a se certa cu Burlă. Nu-mi aduc bine aminte care anume a fost cauza acestei certe: o anumită idee sau întreaga scriere. Văzând că această polemică devine înverșunată, le-am zis: «Haidеți la cafea, la 'Troidl!'»” Și ne-am dus; ei, însă, tot drumul nu s-au putut potoli” (V. Gherasim, *Eminescu la Viena*, în: „Bătălia bucovineană pentru Eminescu”, 2012, p. 176).

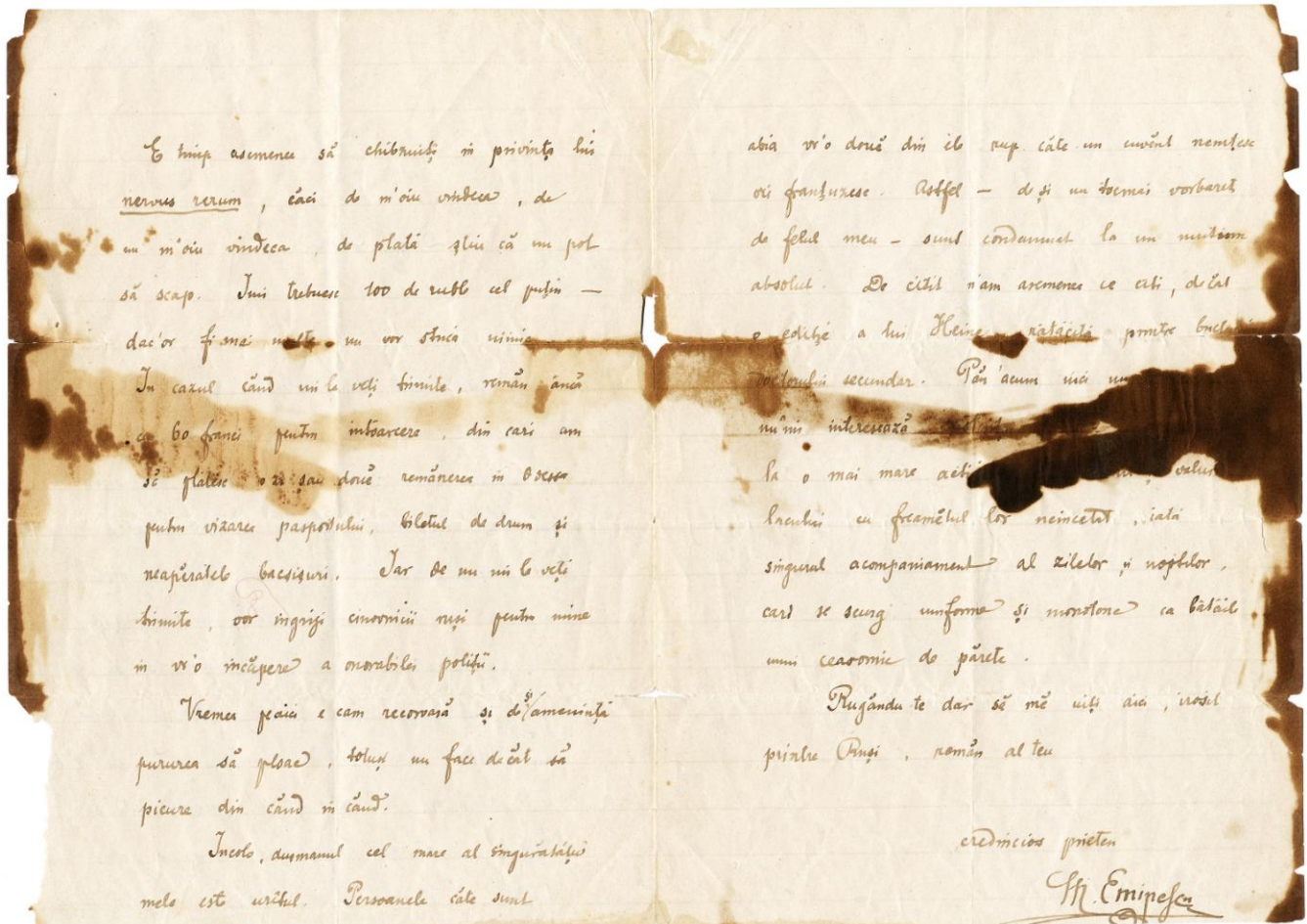
Acesta e doar unul dintre multele momente în care Vasile Burlă este alături de Eminescu, la care ținea nu mai puțin decât la strămoșul său, haiducul Burlă („Ținea la două lucruri: „Amintirea lui Eminescu pe care l’-a cunoscut intim și la un strămoș al său, haiducul Burlă, de care vorbea cel puțin de zece ori pe fiecare an în clasă” – R. Șuțu, p. 127). În 1870, un grup de studenți de la Universitatea din Viena, printre care Eminescu și Burlă, îl vizitează, de Anul Nou 1870, la Döbling, pe Al.I. Cuza (A.Z.N. Pop, *Pe urmele lui Eminescu*, București, 1978, p. 108); pe 12 ianuarie 1870, Eminescu e ales, alături de Vasile Burlă, în

comisia „pentru completarea statutelor și a regulamentului intern” a *României June* (A.Z.N. Pop, *Pe urmele lui Eminescu*, p. 108); în 1873, „România Jună” îi trimite, pe 30 martie, „un act prin care-l ruga să intervină la Vasile Burlă pentru o datorie de niște parale, pentru care garantase Eminescu” (V. Gherasim, *Eminescu la Viena*, p. 168); în 1884, Eminescu, scrie G. Călinescu, „fu nevoit să se mute la Burlă” (G. Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*, Chișinău, 1998, p. 311); la Spitalul Sf. Spiridon, unde a fost internat, probabil în noiembrie 1884, Eminescu este vizitat de Burlă (Călinescu, *Viața lui Mihai Eminescu*, p. 311) etc.

Aflându-se, în august-septembrie, pentru o cură balneară în stațiunea Kuialnik [*Liman*] de lângă Odesa, Eminescu îi scria lui Vasile Burlă.

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

„Liman 12 August 1885

Dragă Burlă,

Au trecut peste două săptămâni de când sunt aici și mă coc zilnic în băi de glod cald de 30 grade Réaumur. Nu pot zice că vremea aceasta a trecut fără să'mi făcă bine. Durerile neconținute pe cari le aveam în Iași, nu le mai simt aici, însă încă nu toate ranele s'a închis și mă tem că, de s'ar închide chiar, vindecarea să nu fie timporară și să nu apară din nou când mé voi întoarce în țară. La Odessa n'am fost în timpul acesta decât de vr'o două ori, ca să-mi iau medicamente și tutun. Cel din urmă e și scump și réu, încât în privirea aceasta Orientalul din mine o duce [greu].

E timp asemenea să chibzuiți în privința lui nervus rerum, căci de m'oiu vindeca, de nu m'oiu vindeca, de plată știu că nu pot să scap. Îmi trebuesc 100 de ruble cel puțin – dac'or fi mai multe nu vor strica nimic. În cazul când mi le veți trimite, rămân încă cu 60 franci pentru întoarcere, din cari am să plătesc o zi sau două rămânerea în Odessa, pentru vizarea

pasportului, biletul de drum și neapératele bacșișuri. Iar de nu mi le veți trimite, vor îngriji cinovnicii ruși pentru mine în vr'o încăpere a onorabilei poliții.

Vremea pe aici e cam recoroasă și, de și amenință pururea să ploae, totuși nu face decât să picure din când în când.

Încolo, dușmanul cel mare al singurătății mele este urâtul. Persoanele câte sunt [aici nu vorbesc decât rusește sau leșește] abia vr'o două din ele rup câte un cuvânt nemțesc ori franțuzesc. Astfel – de și nu tocmai vorbareț de felul meu – sunt condamnat la un mutism absolut. De citit n'am asemenea ce citi, decât o ediție a lui Heine, rătăcite printre buclucurile doctorului secundar. Pân'acum nici un [român] nu'mi interesează [existința și n-o împinge la o mai mare activitate; – vântul și valurile] lacului cu freamățul lor neîncetat, iată singurul acompaniament al zilelor și nopților, cari se scurg uniforme și monotone ca bătaile unui ceasornic de părete.

Rugându-te dar să [nu] mă uiți aici, irosit printre Ruși, remân al teu
credincios prieten
M. Eminescu

[Adresa mea:
M. Eminescu
Andrejevsky Liman
À Odessa (Russie)
Établissement du dr. Iachimowicz]”

Text transcris de Mihaela Anițului,
Memorialul Ipotești

Transcrierea reproduce ortografia manuscrisului original.

Pasajele ilizibile au fost completate conform transcrierii din Mihai Eminescu – *Opere XVI*.